

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

«Mali List» ima številko 20 stotink.
Licejska knjižnica
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)
Odg. urednik Ivan Presel

MALI KOLEDAR.

Petek, 1. maja: apostola Filip in Jakob. — Sobota, 2.: Atanazij. — Nedelja, 3.: Varstvo sv. Jožefa. — Ponedeljek, 4.: Florijan (Cvetko). — Torek, 5.: Angel. — Sreda, 6.: Janez Evangelist „pred latinskimi vrati“. — Četrtek, 7.: Gizela, Stanislav. — Petek, 8.: Pri-kazen nadangela Mihaela.

MALE NOVICE.

Osebnostna vest.

Župnija Barkovlje je bila podeljena č. g. Alojziju Salvadoriju, dosedanjemu kapelanu v tržaški bolnišnici. Nastopil je novo službo dne 23. aprila. Monsinor Anton Kjuder je odšel uživati pokoj v svoj rojstni kraj Kazlje pri Tomaju.

Usoda naših učiteljev.

Ker bodo naše ljudske šole v treh letih poitalijančene, tako da bo v njih ves pouk italijanski in se bo poučeval slovenski jezik le po par ur na teden, je nastalo vprašanje, kaj misli vlada s slovenskimi učitelji. Sedaj je povedala, kaj in kako. Šolski nadzornik pojde od šole do šole dvakrat ter bo poslušal vse slovenske učitelje, kako poučujejo v laškem jeziku. Potem bo izrekel sodbo: da ali ne, to je tega spoznam za sposobnega, tistega ne. Prve bodo v službi potrdili, druge pa bodo upokojili. — To je seveda mrcvarjenje naših pravic. Mi pa pojdemo vedro v boj in ne bomo nehali, dokler ne bomo dosegli svojih pravic.

Za upokojece.

Vsi bivši avstrijski državni upokojeanci bodo dobivali k plači 85% poviška. To je prav, krivica pa je, da vlada izključila od teh poviškov upokojece Južne železnice. Društvo upokojecev je vložilo pritožbo. Toliko časa ne bomo dali miru, dokler ne bodo priznali pravice tudi tem revežem. Poslanca Lunelli in Besednjak sta odpotovala v Rim.

Gene zmrzlega mesa padle.

Delavske zadruge v Trstu prodajajo ameriško zmrzlo meso po 20 do 40 stotink ceneje kot doslej. Meso stane od 4.40 do 9 lir za kilo. Zmrzli vampi (tripe) so po 5 lir 60 kilo.

To je delo!

Prosvetna zveza v Gorici je priredila na belo nedeljo v društvih, ki so pri njej včlanjena, veliko vrsto predavanj.

Predavanja so se vršila v Ajdovščini, Ustju, Budanjah, Podragi, na Slapu, Planini, Kamnjah, Zalošču, Saksidu, Gradišču, Orehovljah, Gabrijah, Biljani, Fojani, Avčah, Banjši-čah, Lokovcu, Iderskem, Spenici, Logu, Koritnici, Zakojci, Cerknem, Gorjah, Slapu ob Idriji, Ponikvah, Gorjanskem, Stanjelu, Kobjiglavu, Svetem, Pliskovici, Velikem, Dolu, Sedlu, Zgoniku, v Komnu. V preteklem tednu so se vršila predavanja tudi v Vrhpo-ljah, Batujah in v goriški „Mladiki.“

Zanimiva je tale primera: Kadar priredi bankirska tržaška Zveza prosvetnih društev kako predavanje, se to trikrat javi v dveh listih, nato se o predavanju dvakrat poroča. Prosvetna zveza v Gorici ni niti zinila, pa je priredila 40 predavanj.

Pozdravi.

Pozdrave pošiljajo slovenski fantje ki služijo pri bersaljerih v Brešiji oz. Desenzano.

Osem let so ga imeli za mrtvega.

Blizu Macerate v Italiji je bil rojen l. 1890. Henrik Mazzamauro. Ob začetku vojne v maju l. 1915. je moral pod italijansko zastavo in v boj nad Avstrijo. Udeležil se je bojev na Kalvariji, v Gorici in Vrtojbi. V oktobru l. 1916. se je v nekem boju »izgubil«. Ni bilo dokaza, da je umrl, pa tudi ne da je bil zajet.

VSE ISKANJE ZAMAN.

Poizvedovali so zanj potom Rdečega križa pri sovražnikih in prijateljih. Ničesar niso dognali. Tako so iz »pogrešnega« slednjic napravili »mrtvega«. Toda bil je živ.

KOD JE HODIL?

Avstrijci so ga bili res ujeli na patroli in ga odgnali v taborišče Mauthausen. On jim je pa fige pokazal in zbežal na Rusko. Tam je padel boljševikom v roke. Poslali so ga v daljne severne kraje, kjer je moral delati in molčati. Šele v zad-

njem času je našel zopet priliko, da je je popihaval iz majke Rusije čez poljsko mejo in vse do doma.

KAJ GA JE ČAKALO DOMA.

Ko je pred 9 leti odhajal na krvavo vojno, pustil je doma mlado ženo z otrokom. Ko pa so vse poizvedbe kazale na to, da ga ni več med živimi, in ga je oblast proglasila za mrtvega, se je žena s polnim pravom poročila vdrugič. Lahko si mislimo presenečenje vseh prizadetih, ko je prvi mož stopil živ v hišo.

PA ŠE NEKAJ.

Oblast se je pričela zanimati za novodošleca. Hočejo vedeti, zakaj se ni tako dolgo nič oglasil. Ali ni morda radovoljno dezertiral in se zato potem tajil, pa ga je slednjic domotožje zmagalo in pripeljalo domu? Vse to bodo še preiskovali. Torej precejšnjega mera sitnosti ob veseli vrnitvi.

Birma v Trstu.

Na Binkoštno nedeljo 31. maja bo sv. birma v stolni cerkvi sv. Justa po veliki maši, ki začne ob 9. in po drugi maši, ki začne ob 11.30. Pri Sv. Jakobu bo birmovanje prvo nedeljo po Binkošti 7. junija po maši, ki začne ob 9.30 in po drugi maši, ki začne ob 11. Pri Sv. Antonu Novem v torek 9. junija po maši ob 10. — Pri Sv. Antonu Starem v sredo 10. junija po maši ob 10. — Pri Jezuitih v starem mestu v soboto 13. junija po maši ob 10. — Pri Sv. Vincencu v nedeljo 14. junija po maši ob 9.30 in po maši ob 11. — Na praznik Sv. Petra in Pavla dne 29. junija zopet pri Sv. Justu po veliki maši, ki začne ob 10.

Nevaren človek.

Profesor Veber iz Ljubljane je imel po naši deželi učena predavanja. Tudi v Trstu je hotel predavati, pa so mu snoparji prepovedali.

Na belo soboto je policija zgrabila učenjaka in ga gnala uklenjenega v zapor. Rešil ga je jugoslovanski konzul, a profesor je moral hitro bežati v Ljubljano. Sedaj, ko se boje filozofov, bo treba poklicati dr. Šerkota iz Ljubljane, ki se razume na živčne bolezni.

Tihon.

Časopisi javljajo iz Rusije, da je umrl tam patriarh ruske pravoslavne cerkve Tihon. Od časov carja Petra Velikega ni bilo v Rusiji patriarha, ker si je car lastil vrhovno cerkveno oblast. Ko je padlo carstvo, je bil Tihon izvoljen za patriarha. Boljševiki so Tihona preganjali in ga dolgo držali zaprtega, ker je branil cerkveno lastnino pred njimi. Veliko je trpel in to mu je okrajšalo življenje.

Smešna dežela.

To je Portugalsko. Vsake kvatre je tam vstaja in rabuka. Tudi ta mesec so jo imeli. Vpili so po cestah in se streljali in potem šli spat. Imajo menda eno kolesce odveč.

Vas se je prikazala iz jezera.

Prebivalci okrog gorskega jezera v Antroni na Laškem so čakali minuli teden nekaj posebnega. Velika družba „Edison“ opravlja velika dela na jezeru; voda je silovito upadla, tako da se je iz vode prikazala vas, ki so jo pred 283 leti ogromni plazovi potopili. Ostanke 42 hiš so še dobro ohranjeni.

Naročnikom.

Nekateri naročniki so že celih 12 mesecev v zastanku s plačilom naročnine. Zato bomo takim list nehali pošiljati, dolžni zastanek pa iztirjati.

Prosimo tudi naročnike, ki so na dolgu od novega leta dalje, naj tekom maja meseca poravnajo svoj račun za tekoče leto. Dobili bodo položnice, ki naj se jih takoj poslužijo.

Včasih se zgodi kaka pomota, ki je lahko umljiva pri velikem številu naročnikov. To naj naročniki blagohotno oprostite. Da se pa zamore v slučaju pomote stvar poravnati pravično, zato naj vsak dokaze izvršenega plačila spravi.

«Mali list» ne zoblje iz rok raznih kapitalistov. Njegova moč so naročniki. Kdor hoče brati zastoj, naj se vpiše h kapitalistični stranki. Tam so bolj radodarni. Že vedo zakaj.

Prireditve.

V nedeljo 3. maja se bo v prostorih Mar. družbe v Rojanu ponovila igra «Vestalka» v 5 dejanjih ter burka «Mile Jere». Začetek ob 5.15 popoldne.

V Knežaku se isti dan ponovi «Luknja v namiznem prtu» in «Vestalka».

Težak mrlje.

Bil je na Dunaju šofer po imenu Hihard Jedlinski. Težak je bil 190 kg. Imel je poseben avtomobil po svoji meri, na železnici ali v gledališču je plačeval za dva, mera njegovega ovratnika je bila 63 cm. Nedavno ga je na Ogrskem zadela kap. Krsto z mrljem je nakladalo v vagon 15 težakov. Na domačem pokopališču so jo s pomočjo posebnega ogrodja spustili v jamo. Pogrebno podjetje je računilo zanj dvojno tarifo.

Imenitno narodno društvo.

V Buzetu so ustanovili edinjaši čitalnico. Dobra misel. Na mizo so postavili tudi laški list, odklonili pa so „Pučki Prijatelj“, ki ga izdaja pazinsko tiskovno društvo.

Nova bolezen.

Na Tirolskem se je pojavila neka vrsta španske bolezni. Bolnik bruha, ne more nič spati, nima apetita, pač pa močno grižo. Oboleli so mladi in stari.

Na Sv. Gori

bo od 1. maja dalje javen poštni nabiralnik. Poštni sel bo vsak dan nosil pošto v Solkan.

MIHEC: Hindenburgu feldmaršalu so republiko izročili. Tud. kunštni komunisti so veliko zanj storili.

JAKEC: Kmalu bodo boben tolkli, kruh na karte spet delili. Kunštni fantje komunisti spet na fronfo v boj hodili.

BELEŽKE.

Nova podružnica. Tržaški dnevnik „Edinost“ je dobil novo podružnico v „Učiteljskem listu“. Učiteljski list je govoril o preganjanjih - ki jih ni bilo učiteljstva v Sloveniji pod Korošcem, pa je previdno molčal o resničnih preganjanjih učiteljstva pod Pribečevičem. Sedaj pa se je spravil nad poslanca Besednjaka, ki da ne vrši svoje dolžnosti itd. Učiteljstvo se bo vprašalo: „Kaj pa je našemu listu v glavo padlo? Ali ga je napadla bolezen sv. Valentina?“

„Tajnost zanjamčena“. Tako beremo v oglasih tržaških babic. Pošteni ljudje se vprašujejo, kakšna je ta tajnost, ki se toliko povdarja. Ali je pri poštenem delu treba toliko vpitja o „tajnosti“? Kdor tržaško življenje pozna, ve kaj ta tajnost pomeni. Za njo se skriva greh zoper peto božjo zapoved. Oblasti pa to mirno trpe in listi leto za letom prinašajo take oglase. Šele, kadar se tem peklenkim baburam kak „slučaj“ ponesreči, potoči časopisje par babjih solz, pa je spet vse dobro. V oglasih se pa še naprej „jamči tajnost“ za denar.

Vedno naravnost. Edinjaši se v svojih časopisih hvalijo, da gredo „vedno naravnost“, da ne rabijo politike in zvitosti. Zakaj pa v listih govore o slogi in si nadevajo svetniško gloriole okoli glave, a po deželi njihovi odpotniki zanašajo razdor in zabavljajo po gostilnah? Ali mislijo, da ljudstvo res ne spregleda te dvojne politike?

Počem je žornada. Nekje na Krasu se je ustanovilo lepo uspevajoče društvo, ki se je vpisalo v mogočno „Prosvetno zvezo“ v Gorici. Kmalu je pridrvel iz Trsta na motorju sluga kapitalistične stranke in jih začel zvito nagovarjati, naj se vpišejo raje k njim. Možje pa so tiča hitro pogruntali in eden ga je vprašal: „Kar ven povejte, gospod, koliko imate za žornado!“ Sluga je obmolnil, izpil kvartin in se odpeljal.

Kulturni sleparji. V „Edinosti“ z dne 21. aprila pišejo, da je »Vdova Rošinka« »po mnenju vseh, strogih, gledaliških kritikov ena izmed najboljših izvirnih slovenskih komedij.« Priznana prvi slovenski kritik dr. Izidor Cankar pa je tisto igro del popolnoma v nič in piše o nji, da ni zlepa dobiti slovenske igre, ki bi bila tako nič kakor je ta, pa obrni jo tako ali tako. — Če s šundom sleparijo v Ljubljani, ali je treba tudi v Gorici?

Kako je s politiko

Nemške volitve.

V nedeljo 26. aprila so bile po celi Nemčiji ponovne volitve za predsedništvo republike. Vse strankarske razlike so stopile v ozadje, boj se je bojeval med demokratično republiko in vojaškim nacionalizmom. Kandidat republike je bil katoliški poslanec Marx, kandidat nacionalistov pa bivši maršal Hindenburg. Vsak Nemec se je moral odločiti ali za demokracijo ali pa za cesarsko pihelhavbo. Volilna agitacija je bila posebno zadnje dni silno živahna. Vsa Nemčija je bila v plakatih in zastavah. Volilci so nosili v gumbnicah znake svoje pripadnosti, stranke so prirejale sprevede, da bi navdušile volilce.

Kdo bo izvoljen?

Vsa Evropa in tudi Amerika je gledala te dni proti Nemčiji. Vse se je zavedalo: Marx pomeni republiko in mir, Hindenburg cesarja in vojsko. Mnogo je odvisno od teh volitev tudi za razvoj politike v drugih državah. Ali se bo slednjič mir zagotovil in utrdil, ali se začne priprave za novo vojno med narodi.

Vse je šlo volit.

Zanimanje je bilo veliko tudi med volivci. Volit jih je šlo povprečno 85 od sto. Pri prvi volitvi v marcu je bila udeležba le 74 od sto, pri volitvi poslancev 7. decembra le 75 po sto. Iz tega se vidi, da so se Nemci zavedali velikega pomena sedanjih volitev.

Hindenburg je zmagal.

Kar se je zdelo mnogim neverjetno, to se je zgodilo. Hindenburg je dobil 14 milijonov 639 tisoč 627, Marx pa 13 milijonov 740 tisoč 489. Zmagal je Hindenburg z 900 tisoč glasovi večine. Zmagala je cesarska in vojaška misel nad republiko. Nemški narod, naveličan krivične francoske politike, želi videti na čelu države slavnega maršala, ki naj bi še enkrat iztegnil meč in udaril po Francozih.

Komunizem propada.

Pri volitvah poslancev dne 7. decembra so dobili komunisti okroglo 2 milijona glasov, pri volitvi predsednika republike pa so pri celo večji udeležbi dobili samo okroglo 1 milijon 900 tisoč glasov. To je precejšnje nazadovanje. Narod se odvraca od komunističnih proroštev in fantazij.

Da je izvoljen vojni maršal Hindenburg, tega so v največji meri krivi ravno komunisti. Oni so namreč tudi pri ti ponovni volitvi postavili svojega

kandidata Taelmanna. V borbi med cesarstvom in republiko bi bila zmagala republika, ako bi bili komunisti priegnili k republikancem. Pa niso hoteli. Njim je ljubši Hindenburg in za njegovim hrbtom cesar Viljem, kakor demokratična republika. Njim je malo mar, ako se spet vojna razvname, samo da bi ob novem evropskem požaru lahko ogreli svoj čarovni lonček. Z obljubami neke prihodnje revolucije pitajo ljudstvo in puste, da se mu general vsede na vrat. Ali je čudo, če se potem ljudje odvracajo od take sanjarske stranke? Od vsakih 100 volivcev je le 6 volilo za komuniste.

Nacionalizem se krepi.

Izvolitev Hindenburga je znak, da je v Nemcih nacionalizem močan. Posledica bo, da bo tudi pri Francozih porastel. Sedanja vlada, ki ji načeluje Painlevé, bo malo časa; zopet bodo zmagali nacionalci in vojni hujskači. Okrepil se bo tudi italijanski fašizem in Mussolinijeva vlada.

Stanovanjska beda.

Ena zlih posledic svetovne vojne je bilo pomankanje stanovanj zlasti po večjih mestih. Ta pojav se je čutil po celi Evropi.

Kateri so bili vzroki?

Zunanji vzrok je bil najprej ta, da je vojna razbila veliko hiš. Cele pokrajine so bile uničene, ljudstvo se je zateklo v zaledje in bivalo mnogokje po barakah in starih vagonih. Drugi zunanji vzrok je bil v tem, da se tekom vojne nikjer niso gradile nove hiše. Manjkalo je predvsem delavcev, deloma tudi denarja in materiala. Še bolj je manjkalo poguma in veselja za taka podjetja.

Povojna leta.

H koncu vojne in v povojnih letih je strasno padla vrednost denarja. Pa še slabše je bilo to, da nisi vedel, kaj bo denar vreden čez en mesec. Kdor pa zida hišo, dela račun za pol stoletja, mora tedaj imeti neko gotovost. Te gotovosti ni bilo, zato tudi veliki bogatini niso kazali veselja za zidanje hiš, dokler se ni denarna vrednost vsaj za silo ustanovila. Danes je v tem oziru že nekoliko bolje, čeprav še ne zares dobro.

Drugi vzroki.

Posledica vojne je bil tudi prenos bogastva. Mnogi stari bogatini so prišli na nič, njihova mesta so zavzeli nanovo obogateli ljudje, ponajveč oderuhi in

špekulanti, ki niso bili sploh vajeni denarja in ravnanja z njim. Taki niso kazali volje, porabiti denar za gradbo hiš, po večini so se vrgli v spekulacijo in marsikteri od njih je po par letih gosposčine postal zopet stari nemanič.

Druga posledica vojne je bil pritisk podezelskega prebivalstva v velika mesta. Vse je hotelo postati gosposko.

Stanovanjska beda.

Zgoraj naštetih in drugih sličnih vzrokov so povzročili takozvano stanovanjsko bedo. Tudi po več družin je bivalo stisnjenih v enem stanovanju, druge so bivale po stranskih prostorih, v kletih in podstresjih. Ponekod so bivali v vagonih in barakah. Hiše se niso popravljale, stanovanja so se zanemarjala. Trpelo je tudi ljudsko zdravje.

Državna pomoč.

Zahteva hišnih gospodarjev je bila vedno, dvigniti najemnino na zlato predvojno vrednost. S tem bi seveda večina družin morala na cesto, če pomislimo na nizko vrednost in nizke plače v papirnatem denarju. Ko bi se tudi prejemki družin dvignili na zlato predvojno vrednost, bi se šlo. Na to pa ni bilo misliti z ozirom na vojne stroške, za katere so šle vse zlate zaloge iz Evrope v Ameriko.

Država je skušala pomagati na ta način, da je zadrževala s posebnimi zakoni dviganje najemnin. Vendar je gospodarjem vedno bolj popuščala in danes smo že skoro na starem. Najemnina se strasno porastla, gospodarji so začeli zopet vleči dohodke iz svojih hiš.

Stavbeno gibanje.

V zadnjem času se opaza, da se zopet gradi več novih hiš. Ta pojav vidimo tudi v Trstu. Kdor ima denar, si zopet upa zidati hišo, ki mu bo nosila dohodke. Pomanjkanje stanovanj se čuti še, a ne več tako ostro kakor prva leta. Toda zlo je sedaj padlo na delavca in malega uradnika. Prišli bomo zopet v take razmere, da bo večina družinskih dohodkov šla za stanovanje. To je bilo že pred vojno gorje delavca in nižjega uradnika.

Kakor vidimo, stanovanjska beda z vladnimi dekreti in s porastom zidanja še daleč ni odpravljena. Potrebne so še zelo temeljite izpremembe.

Krekov „Socializem“

je izšel v 2. izdaji, 616 strani velike oblike. Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici. - Stane 34 lir, prosto po pošti 34 lir, priporočeno po pošti 35 lir

Naše železnice.

GORICA, 18. aprila.

Včeraj je sklical naš zupan Jurij Bombič sestanek, katerega se je udeležil ministrski nadzornik Montefiore iz Rima, avtomobilski inženir Ribí, nad 15 drugih važnih oseb Gorice ter zastopniki goriskega tiska, med temi tudi odposlanec našega lista. Šlo je za vprašanje novih železniskih prog v naši deželi.

Ajdovščina-Logatec.

Delegat Montefiori je govoril o name-ravani progi Ajdovščina-Logatec; dejal je, da se mu zdi ta načrt neizvršljiv iz tehniških vidikov; ta proga bi stala ogromne svote, ki bi se ne rentirale.

Štanjel-Postojna.

Delegat Montefiori zagovarja železnisko zvezo med Štanjelom ter Postojno. To progo zagovarjajo v Trstu vladni in tudi železniški strokovnjaški krogi.

Drugi govorniki.

Dr. Marani tirja zvezo med Krminom in Zagorjem (Sagrado) ter zvezo Červinjan-Gorica. Komisar trgovske zbornice dr. Verzenjasi ne veruje, da bi se kdaj gradila predilska železnica, zato tirja od vlade, da nekaj pokaže; naj zgradi zvezo Ajdovščina-Logatec kot nadaljevanje stare črte iz Gorice v Ajdovščino, ki je 27 km. dolga. Načrt so do vseh podrobnosti izdelali Avstrijci med vojno. Po tem načrtu bi peljala železnica iz Ajdovščine čez Col na Črni vrh, Godovje, Hotedrsico v Logatec.

Gorica-Mestre.

Dr. Verzenjasi se bavi z vprašanjem bližnjice Gorica-Mestre, da bi se ognili Vidma in Tržica. Po sedanjem načrtu hočejo gotovi krogi prikrajšati Gorico, kar bi bila velika krivica za Gorico. Končno zagovarja Verzenjasi najkrajšo zvezo z Jugoslavijo. Sedanja proga Červinjan-Tržica-Trst-St. Peter na Krasu-Ljubljana je 185 km. dolga, dočim bi bila črta Červinjan-Gorica-Ajdovščina-Logatec-Ljubljana 114 km. dolga, torej za 71 km. krajša. Pri tem načrtu bi pridobila tudi Idrija, ki bi imela v Godovju bližnjo postajo.

Zupan Jurij Bombič je zahvalil udeležencem ter je obljubil, da bo v kratkem zopet sklical strokovnjake zaradi železniškega vprašanja, nakar je zaključil sestanek.

VSAK NAŠ PRIJATELJ

NAJ PRISPEVA

ZA SKLAD «MALEGA LISTA»!

PODLISTEK

Dekle z Močevja

Ko je Gudmund izgovoril, je čutila Hildur, da se ji šibijo kolena in hitro je sedla. Bilo jo je strah, ker je bil Gudmund tako miren in priazen. Začela je razumovati, da nima nad njim več moči.

«Že vidim, da ne moreš pozabiti, Gudmund, kakšna sem bila danes dopoldne».

«O pač, to ti že lahko odpustim, Hildur», je rekel z istim mirnim glasom. «Ni treba govoriti nikoli več o tem».

Vztrepetala je, zatisnila oči in sedela, kot bi nečesa pričakovala.

«Velika sreča je, Hildur», je rekel, stopil k njej in jo prijel za roko, «da je med nama vse končano. Zakaj danes sem spoznal, da ljubim drugo. Zdi se mi, da sem jo že dolgo ljubil. Toda šele danes sem se tega zavedel».

«Kdo je ona, ki jo ljubiš, Gudmund», je vprašala Hildur z ubitim glasom.

«Ni treba, da bi vedela. Ne bom se poročil z njo, zakaj ona me ne ljubi. Toda druge ne vzamem».

Hildur je dvignila glavo. Težko je povedati, kaj se je v njej godilo. Toda začutila je v tem trenutku, da ona, hči veleposestnika, z vso svojo lepoto in z vsem bogastvom, ne pomeni za Gudmunda nič. Pa bila je ponosna in se ni hotela posloviti od Gudmunda, ne da bi mu pokazala, da ima tudi ona v sebi svojo ceno.

«Hočem, Gudmund, da mi poveš, ali je Helga z Močevja, ki jo imaš rad?» Gudmund je molče stal.

«Če je Helga, potem vem, da te ima rada. Prišla je k meni in me poučila, kaj naj storim, da bo spet dobro med nama. Vedela je, da si nedolžen, vendar ni povedala tebi, ampak je obvestila prej mene».

Gudmund ji je trdno pogledal v oči. «Smatraš li to za znamenje ljubezni do mene?»

«Na to se lahko zaneses, Gudmund. To lahko dokazem. Nihče te ne more bolj ljubiti kot ona».

Hlastno je šel preko sobe. Pred Hildur je obstal. «In ti? Čemu mi to govoriš?»

«Nočem zaostajati v plemenitosti za Helgo».

«O, Hildur, Hildur!» je rekel, položil

roko na njeno ramo ter jo stresel, da bi dal duška svoji gimjenosti. «Ti ne veš, ne, ti ne veš, kako srečnega si me naredila — — —».

...

Helga je sedela ob robu ceste in čakala. Sedela je tu, glavo podprto z rokami in gledala k tlom. Videla je v duhu pred seboj Gudmunda in Hildur in mislila, kako srečna morata biti sedaj.

Ko je tako sedela, je prišel hlapec iz Nerlunde. Ko jo je zagledal, se je ustavil.

«Gotovo si že slišala o Gudmundu, Helga?»

«Da, slišala sem že».

«Na vsi zgodbi ni nič resnice. Pravi krivec je že zaprt».

«Vesela sem, da ne more biti res!»

Mož je odšel, Helga je pa še sedela kot poprej. Da, v Nerlundi že vedo. Ni treba, da bi šla tja.

Čutila se je tako silno osamljeno. Dosedaj je bila tako vneta. Prav nič ni mislila nase, temveč samo na to, da omogoči poroko Gudmunda in Hildur. Šele sedaj ji je prišla pred oči njena osamljenost. Gudmund je ne potrebuje

več, in njenega lastnega otroka si je njena mati prisvojila. Komaj ji privoščijo, da ga pogleda.

Pomislila je na to, da mora vstati in iti domov. Toda hrib se ji je zazdel tako strm in težko dostopen. Ni vedela, kako naj pride tja.

Tedaj je prišel voz iz Nerlunde. Na njem sta sedela Hildur in Gudmund. Gotovo se peljeta v Alvakro sporočit, da sta se poravnala. In jutri bo potem poroka.

Ko sta zapazila Helgo, sta ustavila. Gudmund je dal vajeti Hildur in skočil z voza. Hildur je pokimala Helgi in peljala dalje.

Gudmund je obstal na cesti pred Helgo.

«Vesel sem, da sediš tu, Helga», je rekel. «Mislil sem, da bom moral iti na Močevje, da te bom dobil».

Rekel je to odločno, skoro trdo ter se pri tem trdno oklenil njene roke. V njegovih očeh je brala, da ve, kako je z njo.

In sedaj mu ni mogla več uiti.

(Konec)

Kaj nam z dežele pišejo

KOMEN.

«Dramatična prireditev» v Komnu na velikonočni pondeljek, petje in novi tamburaški komadi, ki jih v Komnu se niso slišali... To je za mlade fante, želje ne napredka, nekaj jako zapeljivega, posebno se zato, ker se je pustna veselica v Komnu lepo obnesla, da si so nastopali večinoma novinci. In ponavadi v Komnu lepo pojejo in tudi komenski tamburasi niso zadnji. Zato smo jo udarili v Komen k veselici.

Županova dvorana se polni, solskih otrok mrgoli. Radi bi čuli tamburaše, pa jih ni. Nastopa pevski zbor. Lepo pojejo, pa vendar se zdi, da ne s tako natančnostjo in pogumom, kakor ponavadi. Konečno začne igra: «**Stari grehi**». Radovedni smo na te stare grehe. Igralci nastopajo pogumno. Vidi se, da so se skušali vživeti v svoje vloge. Posebno pa se dopade sluga «**Krpečku**», kateremu je občinstvo zelo ploskalo. Konča se prvo dejanje.

Čakamo drugega dejanja, radovedni, kako se razvozlja uganka z nezakonitim otrokom «**Emo**». Čakamo dolgo, nestrpno, ker ni tamburašev, da bi nas kratkočasil. Občinstvo godrnja, otroci vpijejo in zvižgajo. Konečno se nam prikaže salon lepo opremljen — samo podobi z nagimi plesalkami nam ne ugajata — nova, prijazna hišna oskrbnica, nezakonska «**Ema**», stara služkinja «**Kati**» v snažnem belem predpasniku, gospod «**konzul**», stari fant, je videti ves srečen. Pričakuje gostov — se dva «**stara fanta**» — svoja stara znanca. Iz pogovorov treh «**starih stricev**» se spozna, da so lahkoživci. Gospod konzul razlaga svoje «**stare grehe**», kako je, revež, zapeljal pošeno dekle. Istotako se bahata dva «**stara strica**». Občinstvo sicer od začetka molče posluša, vendar je opaziti neko nezadovoljnost. Čujejo se medklici in nestrani dovtipi. Neki oče vstane in pošlje svoje otroke domov. Starsi in godrnjajo, kako je to, da so pustili k prireditvi tudi solske otroke. Drugo dejanje se končuje, toda brez ploskanja in še revneje končuje tretje, zadnje dejanje.

Vidi se, da je naše ljudstvo še dobro. Naše ljudstvo si želi **poštene podučljive** zabave, pri kateri je lahko navzoča tudi solska mladina. Čudno se nam zdi, ko poznamo komensko mladino, posebno nekatere fante, kako so mogli izbrati tako nesrečno igro, ki ni bila prav nič v poduk ampak v veliko pohujšanje mladine. Fantje! ne poslušajte zapeljivcev! In čudimo se, kako da starši dajo na razpolago za tako igro svoje poštene hčere? In kako na zadnje, — pa prosimo brez zamere — da cerkvena in solska oblast, ki bi morala biti čuvaj pravosti, tega ni preprečila? In kakor smo slišali pozneje, «**prosta zabava**» je pomenila «**ples**», ki ga menda na Velikonoč še ni bilo v Komnu.

Odšli smo s trdnim sklepom: Pogumno naprej po poti, za katero smo se odločili in ki nam jo kaže tako lepo glasilo prosvetne zveze «**Naš Čolnec**», širiti pošteno zabavo in pravo omiko! **Fantje iz komenske okolice.**

KLANEC.

Dragi «**Mali list**»! Že s prvo številko si se mi priljubil, zato sem se hitro naročil nate. Večkrat sem že bil namenjen poslati kako novico, pa sem slab v pisavi, imam trdo kmečko roko. Danes pa pišem in upam, da mi ne vržes v koš. — Več let je bil pri nas za župnika č. g. Šušelj. Kakor mnogo drugih duhovnikov, moral je tudi on oditi v Jugoslavijo. Za njim smo dobili g. Vidava, ki je pa ostal le malo časa. Sedaj se nahaja med nami g. Soklič, prijazen ljubitelj vseh faranov, ki z veliko vnemo vrši svojo službo. Za Velikonoč nam je preskrbel še enega duhovnika nekje od Ljubljane. Tako sta bili v naši farni

cerkvi dve sv. maši na Veliko nedeljo, maša pa tudi v Podgorju in v Črnotičah. V Klanecu je bilo darovanje (ofer) za napravo novega božjega groba. Udeležba je bila velika, da se ne take, nabralo se je 190 lir. Tudi petje je bilo imenitno. Čeravno so nekteri, ki ne pohvalijo, slišal sem od nekega vernika, da so mu prišle solze na oči od genotja. Čast pevcem in pevkam.

Faran.

IZ MESTA.

Župnija sv. Antona starega. Ta je v mestu spodaj edina cerkev, kjer je božja služba, pridiga in petje tudi v našem jeziku. Žalostno pa se nam zdi, da je petje večkrat brez orgljanja. Sliši se, da učiteljica, ki sedaj hodi orglat, ni dovolj zanesljiva. Celo na velikonočno nedeljo zjutraj ni prišla. Nasa želja je, da bi se gospodične izmed pevk, ki so izvežbane v sviranju, zavzele za to, da bi v odsotnosti organistinje katera izmed njih svirala. Potrebno se nam zdi opomniti, naj bi se naša inteligenca bolj zavedala svojih dolžnosti za čast božjo in ugled materinske. **Prijatelj lepega petja.**

IZ PREBENEĞA.

Velikonočni pondeljek, dne 13. aprila je priredila naša mladina lepo zabavo na odprtem prostoru. Sodelovalo je pevsko društvo iz Ocizle, ki je krasno zapelo tri pesmi. Godba iz Plavij je neumorno svirala narodne komade; domači mali pevski zbor je zapel dve pesmi, a domači fantje in dekleta so vpriporili na okusno okrašenem odru saloigro «**Moč uniforme**». Fantje in dekleta so se prav živahno kretali po odru in so dobro igrali. Igra bi se bolj prišla do veljave, če ne bi je proti koncu motila nekatera razposajena dekleta iz Mačkovej, ki so kakor malašč glasno govorile in se smejale. Tako obnašanje je brezobzirno in vse obsodbe vredno. Če so upale na ples, naj bi bile šle drugam. Naši fantje so pokazali, da se da tudi brez plesa in pijančevanja prirediti pošena zabava, čeprav so godci zraven. Treba tudi obsoditi nepošteno ravnanje v osmici, kjer so začeli naenkrat točiti slabo vino in dražje. Seveda se je na prigovarjanje moč slabo vino moralo umakniti boljsemu. Naša vas je na glasu, da ima izvrstno kapljico; zato smo prepričani, da se ta obsodbe vredni slučaj ne bo ponovil. — Mladina, le naprej potom izobrazbe in omike k boljsemu napredku.

POVIR.

(**Smrtna nesreča na železnici**). V sredo 15. aprila ob 3½ zjutraj je vlak potrl voz, konja in voznika 60 letnega Andreja Vičeta iz Brestovice (obč. Povir). Kakor navadno, se je tudi to nesrečno jutro napotil z mlekom v Trst. Ko dospel se svojim vozom, do železniškega tira, se naglo zapro zapornice in v istem hipu pridrvi brzovlak, ki s svojo nenavadno naglico treščil v prednji del voza. V trenutku je bilo vse zdrobljeno. Kakih 20 m. dalje na drugi tir vržen, je revež oblezal mrtev s prebito žrepijo, polomljenimi rebri in zdrobljeno eno nogo. Konja je vlak valjal in mrcvaril pod seboj in ga vrgel v nasprotno stran na škarpo. Dve osebi, ki sta prej korakali tik za vozom, sta bili priči tega groznega prizora. Poprašuje se, kaj je neki vzrok tolikim nesrečam na železnicih. Sposobne in vestne uslužbenke treba odstraniti, pomnožiti pa fašistovsko milico, potem se bomo varno vozili.

IZ VREMSKE DOLINE.

Malokdaj pride v javnost kak glas iz naše fare. Vendar ni treba misliti, da lenarimo. Da se prav pridno gibljemo, to pričajo številni plesi po naših vaseh. Plesna kuga z vsemi slabimi posledicami razsaja tod. Na veliki pondeljek so se postavili v «**Komornu**», kjer je središče inteligenca. Pa v Zavrhu so se tudi dobro razkoračili na cvetno ne-

deljo. Bandjere so plapolale po orehih, kakor da je državni praznik. Da se nam ne ohladi navdušenje, bo v kratkem še tretji «**ballo**», ki pa seveda ne bo zadnji v letu.

Mladina, vzdrami se že iz te omotice. Saj ne manjka boljše zabave. Ustanovimo si izobraževalno društvo, ki smo ga tako potrebni.

«**l.**»

ČELJE.

Pri nas so na Veliko nedeljo trije ničvredni fantje pozno v noč popivali. Na veliki pondeljek zjutraj ob treh pošli pred hišo siromašnega kmeta-čevljarja ter začeli metati kamenje. Eden je vrgel v okno in razbil šipo, ki je ranila čevljarjavo zeno v obraz. Žena je odprla vrata, da bi klicala sosede na pomoč. Tedaj stopi eden teh treh tolovajev k nji, jo udari po obrazu in izbije uhan. Prizadel ji je še nekaj drugih malih ran, potem pa so se razbežali. — Pred leti se ni godilo kaj takega v naši vasi. Sedaj pa, ko dorašča nekaj teh falotov, se z njimi razvija tudi tako delo. Res sijajen napredek naše vasi. Sramota!

BARKA.

Zlata poroka. - Toča. - Čudna bolezen. Dne 12. aprila obhajala sta zlato paroko g. Valentin in Marija Polh. Ginljivo je bilo videti stareka, se oba krepka in zdrava sredi otrok in vnukov, ko sta si po 50 letih spet podala roke kot zemin in nevesta. Bog ju ohrani in živi še mnogo leta. O tej priliki darovala sta njuna sinova Franc in Ivan Polh 25 lir za Slov. sirotišče v Gorici.

Dne 18. aprila bilo je pri nas strašno neurje; zvečer krog 7. ure začel je divjati vihar, nato se je usula toča, sprva suha, potem z dežjem, grmelom in bliskalo je, da je bilo groza. Drugi dan je bilo še vse belo od toče. Veliko škode je napravila po sadnem drevju ki je napravljeno za cvesti.

Pojavila se je pri nas neka čudna trtna bolezen, katera vniči trte s koreninami vred; napada vse, divjake in cepljenke. V eni noči vničila je enemu gospodarju 135, drugemu 80 cepljenih trt, katere sta lani kupila v Vipavi ter posadila v novonarejene vinograde. Ta bolezen se pojavlja v podobi ljudi, ki ne razločujejo, kaj je tvoje, kaj moje. Želimo, da bi se zato bolezen iz našlo skoro kako dobro zdravilo. Imenuje se pa ta bolezen po domače: Tatje in lumpi.

KAČIČE.

Prazno delo. Škofeljska dekleta se niso pomirila zaradi dopisa, ki je bil objavljen v 13. številki «**Malega lista**». Obdolžile so fanta iz Kačič, češ da je on pisal tisto reč o njih. Izjavljamo, da to ni res. **Kačički fantje.**

IZ TOLMINSKIH HRIBOV.

Sedanji slabi časi marsikoga silijo vzeti beraško palico v roke in iti prosit vbogajme od hiše do hiše. Včasih vidimo še pohabljenca iz svetovne vojne, včasih pa razne ljudi, ki se izdajajo za pogorelece. Naše kmečko ljudstvo je res jako dobro. Vsakemu revežu rado postreže in da vbogajme, ker se nadeja zato plačila na onem svetu. Prav je tako. Naletimo pa včasih na take, ki se izdajajo za siromake, pa niso. Poznamo enega, ki je deloma pokvarjen od vojne, a si prav lahko sam služi kruh, prosil je vbogajme, ter je nabral denar zapil. Drugikrat, ko se je prikazal v naše kraje, je pa v zahvalo sejal med mladi rod brezverski duh in mišljenje. Takim ljudem pokazimo vrata. So pa še ene vrste reveži in ti so pogorelci. Ti so res pomilovanja vredni in božjega daru potrebni. Čudimo se pa, da je toliko teh pogorelecev in nekateri niti niso zadovoljni, če jim ponudiš primeren dar, oni hočejo le več in kaj boljsega. Pregovor pravi, da kdor z malim ni zadovoljen, velikega ni vreden. » Naša dolžnost je, da smo usmiljeni do revežev in jim pomagamo. Takim pa, ki se delajo

reveže in, ki s darom niti zadovoljni niso, pa kar pokažimo pot iz hiše.

SUHORJE.

Pri nas živimo kar tako brez vsakega društva, edino cerkveni pevski zbor imamo, pa se tega nam hočejo dolgi jeziki raztrgati. Člani, prosim vas, ne pustite se begati vsaki semi, pokažite trdno voljo, saj je to v čast vam, vašemu pevovodju ter tistemu, ki je nad nami. Tukaj smo zelo brezbrizni, medtem ko rastejo društva Prosvetne zveze po deželi kakor gobe po dežju. Fantje, dekleta spravimo tudi mi kaj takega skupaj. Proč s kvartanjem, proč s plesi in pijančevanjem, zrtvujmo denar za boljše namene, da bo koristil nam in našemu, že itak zatiranemu narodu; pokažimo tudi mi, da smo željni večje izobrazbe. **Vaski fant.**

Naša pošta.

Zadnjič je zal mnogo dopisov izostalo, ki jih prinašamo danes.

Mirko Dirindaj, pravo ime izdaj. Dopis bi se dal porabiti.

Šmarje. Manjka podpis.

Zavrhek. Ni primerno.

Divča. Radi pomanjkanja prostora prihodnjič.

Darovi za „Mali list“.

ZGONIK. Namesto za venec pok. Zorki Gruden darujejo: župnik Butkovič L. 20; Po 1 liro Vodopivec Just, Živec Fr., Živec Fr. Grilanc Al., Čuperla Jos., Budin Jan., Milič H., Milič Gab., Fabijan Just., Milič M., Milič Jos., Vodopivec Al., Vodopivec Angela, Vodopivec Iv., Vodopivec Milka, Budin Ivanka, Čuperla Iv., Živec Jožef in Eštera, Fabijan Fr., Živec Jožef. — Skupaj 41 lir.

Jožef Kante 5 lir.

Ignacij. Dopis št. 2 prepozno prišel. So priporočamo za drugič.

MALI OGLASI

PRODAM pritlično HIŠO sredi vasi Studeno, pripravno za kako obrt. Naslov pri upravi «**Malega lista**».

ČEVLJARSKI prirezovalec z več letno prakso tudi v trgovini z usnjem. **IŠČE SLUŽBE** za krojenje ali v trgovini usnja. Govori slovensko, italijansko in nemško. — Naslov pri upravnistvu.

POVEST «DEKLE Z MOČEVJA» izide v lični knjižici. Cena 2.50. Kdor jo hoče naročiti, naj pošlje 2.50 L. upravi Malega lista, pripiše svoj naslov in za piše zraven «za povest D. z. M.» — Trgovci dobe ugoden popust.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. **Tvrda Gastone Dolinar, Trst — Vla Ugo Polonio 5.**

Privatna klinika
D. Cicero
v Postojni
izvršujejo se vse kirur-
gične in notranje
operacije
vsa električna zdravljenja
Žarki X.

Cerkvena umetnost - Dober tisk

NOVA TRGOVINA

ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4

Posebnost svilenih paramentov in tipk za mašnike - Zastave
= obrski iz metala, srebra, zlata, svetniki, i. t. d. =

Zahtevajte ilustrirani katalog!

Kmečko-delavska zveza

Naknadna prijava tirjatev nasproti Avstriji.

Pismo poslanca Besednjaka iz Rima.

„Kmečko delavska zveza me je že koj od početka pozvala, naj posredujem pri vladi, da podaljša rok za prijavljanje tirjatev nasproti Avstriji in Ogrski, ker je nemogoče, da bi vsi naši ljudje zvršili predpisano delo do 24. aprila. Sporočil sem finančnemu ministrstvu zahtevo Kmečko-delavske zveze, toda odgovorili so mi, da je podaljšanje roka nemogoče, ker se protivita avstrijska in ogrska vlada.“

Avstrijec in Oger ne odnehata.

Pretekli teden sem dobil znova poziv, od Kmečko-delavske zveze, naj se potegnem navzlic vsemu še enkrat za podaljšanje roka. Šel sem na finančno

ministrstvo in zvedel naslednje: italijansko zunanje ministrstvo se je obrnilo s posebnim pismom na dunajsko in budimpeštansko vlado in ju prosilo, naj podaljšata rok za prijave za par mesecev. Včeraj 24. aprila je došel odgovor od obeh vlad. Obe vladi sta prošnjo oklonili. Rok se torej ni podaljšal. Pač sta Dunaj in Budimpešta obljubila, da bodeta prijave, ki pridejo po 24. aprilu, kljub temu dobrohotno proučila in morda naknadno sprejela. Zato pozivamo vse oškodovance, ki so rok zamudili, naj vložijo čim prej prijave na pristojno mesto. V Rimu, 25. aprila 1925. — E. Besednjak, državni poslanec“.

Pismo iz Francije.

Dragi čitatelj! Morda te zanima par vrstic od rojakov, kateri bivajo v daljni Franciji. Tukaj v Aumetzu poleg Luksemburške meje je okrog 250 Slovencev, ki se imamo razmeroma dobro. Vsi smo zaposleni v železnem rudniku, plača pa se ravna po izvršenem delu (delamo na kontratu). Okrog 15 je tudi družin, za katere je bolje, kajti delavec, ki je zaposlen, dobi mesečno družinsko podporo, ki ni tako majhna. Seveda, če se zasluži še precej dobro, se tudi mnogo izda, ker hrana in stanovanje je zelo drago.

Nekaj prijetnega občuti človek v srcu, ko čuje na ulici ali kjerkoli prepevati slovenske pesmi. Tukaj v daljni tujini nam je to prosto, ko je bil doma na lastni zemlji to zločin.

Bratske pozdrave vsem Slovincem v domovini.

Aumetz, 19. aprila. Krivec Srečko, Mrak Fran iz Pečin; Mlakar Alojzij, Mlakar Andrej, Kušman Peter, Ponikve; Kofol Andrej, Kuštrin Jožef, Šuligoj Ciril s Slapa; Pregelj Anton, Pregelj Pepca, Munih Ivan, Rovšček Fran, Kovačič Ivan iz Sv. Lucije; Kragelj Fran, Kragelj Julka iz Bače; Rutar Ciril iz Logaršč, Muznik Fabijan, Manfreda Valentin, Gabršček Ladislav iz Sv. Lucije — in še mnogo drugih.

Gospodarstvo.

Cena zemlje raste. Sirom cele Italije se opaža, da skozi eno leto, da cene zemlji neprestano rastejo. Najbolj so zrastle cene zemlji v Severni Italiji, kjer pride 1 ha (manj kot 3 njive) na 40.000 L, in tudi več, ponekod celo na 70.000 L. V l. 1924. je cena zemlji porasla za približno 25 do 50%. Vzrok povišanja cene ni popolnoma razumljiv, a izgleda, da hočejo imeti ljudje svoj denar rajše v zemlji kot v bankah.

Za živinorejce. Dne 10. marca letos je bil v Italiji sklenjen nov zakon v zadevi spuščanja bikov. Zakon ima nekatere stroge predpise. Po teh predpisih bodo licenciranju podvrženi tudi zasebni bikki, določeni le za zasebno rabo. Oblast bo mogla tudi uradno odrediti, da se bik reže.

Semenj v Bujah 31. marca. Volov 215, krav 168, telet 32, konj 57, mul 6, oslov 202, prašičev 637, ovac 15, koz 9. Cene: voli 500—550, krave 450—500, teleta 650—700, ziva teža. Konji 2000—2500, mule 2000—2500, osli 300—500. Prašiči 100—120. Ovce 120—150. Koze 150—180 glava. Seno 18—20 lir stot, slama 20—22. Kupelja srednja.

Kozuličvo plovno podjetje je zvišalo svoj delniški kapital od 150 na 250 milijonov.

Jetika.

Kaj je jetika?

Jetika (sušica, tuberkuloza) je nalezljiva bolezen, kakor kolera, koze, griža itd. katero nalezemo, ako brez potrebne opreznosti obhajemo z jetičnim človekom, ako rabimo njegove predmete (perilo, obleko, posteljnino, kozarce itd.) ali ako se onesnažimo z njegovimi izločki (pljunki, gnojem).

Jetika je najbolj razširjena nalezljiva bolezen. Za jetiko more oboleti vsak človek v katerikoli starosti, v kateremkoli poklicu. Jetika uničuje pri nas vsako leto več ljudi, kakor vse druge nalezljive bolezni skupaj. Jetika je naša ljudska bolezen.

Oboleti more vsak posamezen del telesa, in sicer dihalni organi (pljuča, sapnik), prebavila (žrelo, želodec, čreva), žleze (skrofuloza), koza, kosti in sklepi; vendar obole najbolj pogosto pljuča.

Kdo je povzročitelj bolezni?

Bolezen povzroča drobna glivica, katero vidimo samo s pomočjo povečalnega stekla, takozvani bacil jetike. Živi v jetičnem bolniku, v njegovi okolici na vseh predmetih, katere bolnik rabi. Ker tuberkuloza najbolj pogosto napada pljuča, ga je seveda največ v bolnikovih pljunktih.

Kako se okužimo z jetiko?

Skoro edini vir okuženja je jetični človek, ki izloča bacile, in sicer v prvi vrsti človek s pljučno tuberkulozo, ki razpršuje okoli sebe po zraku pri krahljanju, dihanju, smejanju, govorjenju in močnem dihanju nebroj bacilov v malih kapljicah, ki plavajo po zraku in padejo na vse predmete v bolnikovi sobi.

Okužimo se lahko tako, da vdihujemo bacile, dokler so se v malih kapljicah v zraku ali ko so se polegali s prahom vred, ki ga dvigamo. Če so se bacili prijeli živil, se okužimo z njimi pri uživanju. Pri jedi se okužimo tudi, ako se dotikamo z rokami okuženih predmetov (obleke, robcev, knjig, igrače itd.) in si rok pred jedjo ne umijemo, ali če rabimo nerazkužene kozarce in bolnikovo jedilno orodje.

Najlažje in najprej se okuži mala deca pri poljubovanju, pri kobacanju po tleh, ko vdihava prah in vtika nečiste roke in okužene predmete v usta.

Kateri so znaki jetike?

Znaki jetike so zavisni od telesnega dela, ki je obolel. Okužene žleze, najrajši na vratu, otečejo in se zgnoje; ako obole koza, nastanejo uljesa, ki se nerada celijo; kosti in sklepi otečejo in se zgnoje; ako obole hrbtenica, pojavi se grba; ako obole čreva, nastane driska itd. Najbolj pogostno in najbolj vazno, bodisi glede zdravljenja, bodisi glede nevarnosti okuženja drugih pa je obolenje dihal (pljuč in grla). Znaki tega obolenja so sledeči:

Dolgotrajen kašelj, sprva suh, potem z izmečkom, bolečine v grlu, hripavost, zbadanje v prsih, stalna utrujenost, tudi

če ni bilo napora, pogostno povišanje telesne toplote, slab tek do jedi brez bolečin v želodecu, zmanjšanje telesne teže, spreletavanja mraza in vročine (mrzlice) jutranji znoj v postelji.

Tiskarna Spazzal.

Po čem je lira?

Due 15. aprila si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 39.25 L.
za 100 č. kron — 72.35 L.
za 100 fr. frankov — 126.75 L.
za 100 šilingov — 340.— L.
za 1 dolar — 24.30 L.
za 1 funt — 117.60 L.

ZAHVALA

Podpisana se iskreno zahvaljuje vsem blagim osebam, ki so spremili k večnemu počitku našo drago sestro oz. svakinjo

MARIJO GULIČ

Posebno pa se zahvaljujeva častitemu g. župniku Kranjcu za krasen govor, g. pevovodji Šuligoju in pevcem za žalostinke, Skopeljskim dekletom in fantom za vence in vsem darovalcem cvetja.

Skopo, 28. aprila 1925.

Franjo in Marija Gulič

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z Veliko premijo, diplomom in Zlato svetinjo

Trst **vla Caprin 5 pri Sv. Jakobu** Trst

Kadar kupovati čes, prej preudari h komu gres. V Trstu, v ulici Caprin čaka nate Forcessin. Šiva trdno in močno, daje fino in cenó.

Slovinci! Kupujte samo pri Forcessinu!

Zobozdravniški ambulatorij
Zobotehnik

Miljutin Godina
TRST

Via Genova št. 13 prvo nad.
od 9-1, od 3-7
— ob nedeljah od 10-12 —

Knjigarna in papirnica

J. STOKA- TRST
Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

— **Lastna knjigovoznica.** — Založba Vedeža, Kleinmayerjeve ital.-slov. slovnice, slov.-italijanskega in ital.-slovenskega slovarja. — Ima v zalogi vse najnovejšje slov. knjige.

Zobotehnični ambulatorij
Egidij-a Schifflin-a

Trst, Via Settefontane št. 6, I. nadstr.

: je odprt nadalje kakor doslej :

Katoliška knjigarna v Gorici

Montova hiša.

Medmestni telefon 253.

Tekoči račun na pošti 11-543

in pri Zadrugi zvezi v Gorici.

Knjigarna, papirnica, svečarna, zaloga devocionalij. — Na debelo in na drobno.

ALOJZIJ POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.